

**การบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมือง
ของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา**
Righteousness reinforcement integration for political leadership of political
in Nakhon Ratchasima province

พรเศรษฐี วุฒิปัญญาอิสกุล

Phonsetthi Wuttipanyaisakun

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus.

E-mail: Phonsetthi.Wut@mcu.ac.th

Received 20 November 2020; Revised 5 April 2021 ; Accepted 5 April 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพทั่วไปการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมือง ศึกษาหลักธรรมาธิปไตยส่งเสริมภาวะผู้นำผู้นำทางการเมืองของนักการเมือง และนำเสนอการบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยส่งเสริมภาวะผู้นำผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 13 รูปหรือคน นำเสนอผลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา ด้านจุดเด่นของการส่งเสริมภาวะผู้นำ ผู้นำมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ และมีความมุ่งมั่นสูงที่จะพัฒนาองค์ให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ โอกาสของการส่งเสริมภาวะผู้นำได้รับการสนับสนุนและการได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนเป็นอย่างดีและมีความต่อเนื่อง

2. หลักธรรมาธิปไตยสำหรับส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา ด้านอำนาจอิทธิพลของผู้นำ การเป็นผู้นำคือคนที่สามารถทำให้คนอื่นไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางได้ หน้าที่ผู้นำต้องมีความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลได้ การเป็นผู้นำที่ดีต้องมีความพยายามความเพียร และการมีระเบียบวินัยต่อตนเอง มุ่งเน้นหนักในเรื่องความเป็นผู้นำการเรียนรู้ ปลุกฝังให้ขยันหมั่นเพียร ด้านคุณลักษณะของผู้นำ ภาวะผู้นำมีความสามารถในการโน้มน้าวหรือจูงใจให้ผู้อื่นยอมรับและยินดีปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ

3. การบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยสำหรับส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ทาน (การช่วยเหลือสังคม) สีล (การเคารพกฎกติกาตามระเบียบสังคม) บริจาค (การแบ่งปันบริจาค) อาชว (ความซื่อตรงสุจริต) มทพว (ความโอบอ้อมอารี) ตป (ความเพียรพยายาม) อกโกธ (การให้อภัย) อวิหีส (การไม่เอาเรตเอาเปรียบ) ขนติ (ความอดทน) อวิโรธ (ความเที่ยงธรรม)

คำสำคัญ: หลักธรรมาธิปไตย, ภาวะผู้นำ, การเมือง

Abstracts

Objectives of this research were: 1. To study the general conditions, the promotion of politicians' leadership in NakhonRatchasima Province 2. Study the principle of Dhamma supremacy for promoting politicians' political leadership in NakhonRatchasima Province and 3. To present the Dhamma supremacy integration principle for promoting politicians' political leadership in NakhonRatchasima Province. Methodology was the qualitative research method, collected data from 25 key informants and 13 participants in focus group discussion. Data were analyzed by descriptive interpretation

The research results were found that

1. General conditions for promoting politicians' political leadership in Nakhon Ratchasima Province were as follows: 1) Strengths; Political leaders tried to do political activities, work for people sacrificed and volunteer to work to drive policies to resolve the suffering problems for the people. 2) Weakness; politicians used political power to win political competitors, including the use of financial power to buy votes 3) Opportunities; political leaders showed more moral behavior as a social model, using Tasapitajadhamma, ten Royal virtues, to create political opportunities 4) Threats: It was difficult to implement public policy for solving people's suffering problems. Political parties are under capitalist groups, lacking political ideology.

2. Principles of sovereignty for promoting leadership of politicians in Nakhon Ratchasima Province. Power - influence of leaders Leadership is someone who can lead others towards their goals. Leadership must have the responsibility to formulate the policy to be effective. Leadership behavior being a good leader requires effort and persistence. And self-discipline Focus on learning leadership. Cultivate diligence Leader traits Leadership has the ability to convince or motivate others to accept and willingly act. The situation of the leader Leadership and competencies that everyone should have it is fundamental that needs to be promoted and developed so much.

3. Integrating the principles of sovereignty for promoting the leadership of politicians in Nakhon Ratchasima Province, consisting of Tan (contributing to society), Si (Respect of the rules of the social order), Prijak (sharing of donations), Archkhua (integrity Honest) Mthua (generosity) ta (persistence) Akkoth (forgiveness) Avisa (non-exploitation) Khnti (patience) Aphrodite (justice)

Keywords: Reinforcement, Leadership, Politicals

บทนำ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นกลไกสำคัญในระบอบประชาธิปไตยเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งให้มาเป็นผู้แทนปวงชนในการใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินเพื่อประโยชน์สุข ของประชาชนและประเทศชาติโดยส่วนรวม คุณธรรมจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นสิ่งสำคัญมากในการเสริมสร้างคุณธรรมทางการเมือง

เพื่อประโยชน์ความร่มเย็นเป็นสุขแก่ประชาชนและความเจริญก้าวหน้าแก่ประเทศชาติ และผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีทั้งดีและไม่ดีปะปนกันอยู่ยังไม่สามารถระบุให้ชัดเจนว่าคนใดมีคุณธรรมหรือไม่มีคุณธรรม เพราะความคาดหวังและความต้องการของประชาชนมีส่วนผลักดันให้พฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนทั่วไปจำเป็นต้องพัฒนาตนเองทางด้านจริยธรรมจิตสำนึกและความรับผิดชอบในสิทธิและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองที่ดี (นพ นรนาถ, 2562)

วิกฤติทางการเมืองและความแตกแยกในสังคมไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้สะท้อนปัญหาสำคัญหลายประการของประเทศ ทั้งการใช้อำนาจอย่างไม่ชอบธรรมของนักการเมือง การทุจริตในวงราชการการกลืนกลืนสิทธิเสรีภาพของประชาชน ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้และความไม่เท่าเทียมของโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ รวมทั้งปัญหาความเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงผลอันเกิดจากโครงสร้างทางอำนาจที่ถูกผูกขาดโดยชนชั้นนำ การบริหารราชการที่ไม่มีประสิทธิภาพ และการมีกฎหมายที่ขาดสภาพบังคับเท่านั้น แต่เกิดจากการย่อหย่อนในศีลธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัยของคนในสังคม และรวมถึงการขาดจิตสำนึกด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อประชาชนของผู้บริหารประเทศทั้งนักการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ (สำนักวิชาการและสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557)

การใช้อำนาจทางการเมืองของนักการเมืองที่เอื้อต่อการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตัวเอง เช่น การรับสินบนหรือการมีผลประโยชน์ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์สาธารณะ ทำให้มีเรื่องอื้อฉาวเกิดขึ้นอยู่เสมอ การแสดงออกด้วยคำพูดไม่ว่าจะเป็นการอภิปรายในที่ประชุมสภาซึ่งได้รับเอกสิทธิ์อย่างเต็มที่ การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน การกล่าวปราศรัยบนเวทีต่อหน้าชุมชน

วิธีการบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมาให้เกิดการสร้างนักการเมืองต้นแบบ สร้างภาวะผู้นำทางการเมืองให้เกิดการยอมรับ รองรับการพัฒนาประชาธิปไตย เป็นการเมืองเชิงคุณธรรมในรูปแบบธรรมาธิปไตย ประชาธิปไตยแบบไทยๆ โดยหลักธรรมาธิปไตย คือการถือธรรมเป็นใหญ่และการถือความถูกต้องเป็นหลัก มีกระบวนการตัดสินใจด้วยปัญญา โดยมีเจตนาที่เป็นธรรม “เจตนาที่เป็นธรรม” คือ การกำหนด เป้าหมาย ของ นโยบาย/และการ ออกกฎหมายที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรมซึ่งเป็นธรรมต่อชนทุกชั้นวรรณะ ทุกนิกายศาสนา เป็นธรรมต่ออนุชนรุ่นในอนาคต และต่อรุ่นปัจจุบัน (ไม่เล่นพรรคเล่นพวก) ส่วนการตัดสินใจด้วยปัญญา คือการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายที่ชาญฉลาด มีหลักวิชา มีเหตุผล และประกอบด้วยปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ (วิชัย ต้นศิริ, 2561)

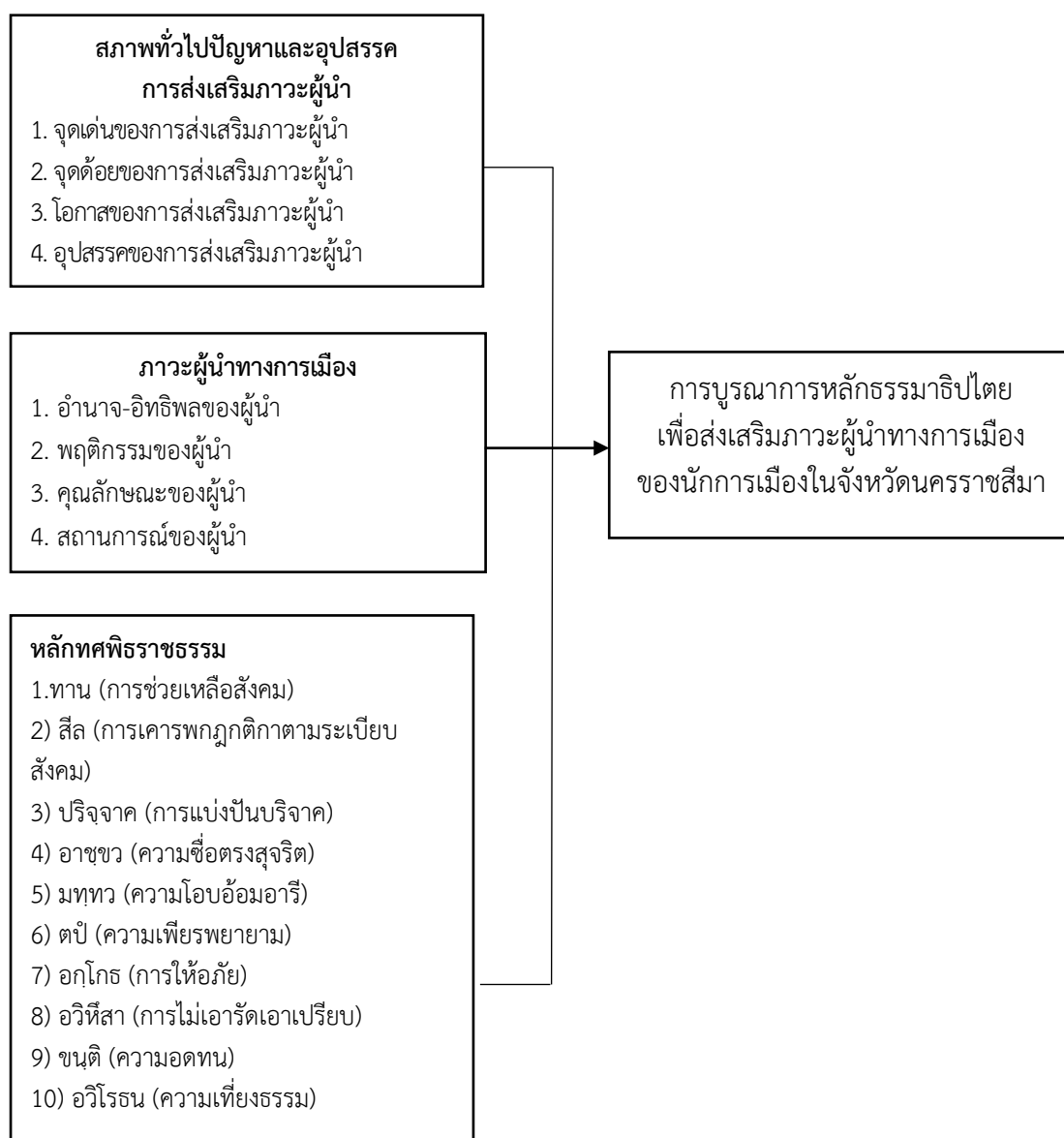
ปัญหานักการเมืองที่พบได้ทั่วไปรวมถึงนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา คือ 1.ปัญหาการทุจริตเลือกตั้ง 2.การฉ้อราษฎร์บังหลวงช่วยเหลือพวกพ้องให้ได้ตำแหน่ง 3.แทรกแซงอำนาจหน้าที่ข้าราชการประจำ 4.ใช้ทรัพย์สินงบประมาณราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว 5.บังคับให้ข้าราชการทำผิดแทนตน 6.ปรับหรือออกกฎหมายที่เอื้อประโยชน์นักการเมือง 7.ยกเว้นการเอาผิดทางจริยธรรมของนักการเมืองบางกลุ่ม 8.แก่งแย่งหรือใส่ร้ายป้ายสีนักการเมืองตรงข้าม 9.มีผลประโยชน์ทับซ้อน 10.ไม่โปร่งใส 11.ใช้เงินซื้อเสียง 12.แสวงหาประโยชน์จากการบริหารงานอภิบาลโครงการต่าง ๆ 13.ดึงงบประมาณไปยังจังหวัดของตน (Thaireorm, 2556) ผู้นำทางการเมืองที่มีลักษณะเป็นผู้นำแต่ขาดจริยธรรม หาประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ลุแก่อำนาจ ฉ้อราษฎร์บังหลวง ละเมิดกฎหมาย สามารถสร้างความเสียหายใหญ่หลวงต่อสังคมและประเทศชาติได้ ผู้นำเช่นนี้ไม่เป็นที่พึงประสงค์ แต่ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำที่เป็นคนดีแต่ขาดลักษณะผู้นำที่กล่าวมาแล้วก็ไม่สามารถจะแก้ปัญหาสังคมได้ และอาจทำให้ปัญหาที่มีอยู่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการสร้างปัญหาใหม่ และผู้นำที่สามารถแสดงความเป็นผู้นำและเป็นคนดี มีจริยธรรม จึงเป็นสิ่งที่ค้นหาโดยนักปราชญ์ทางรัฐศาสตร์ตั้งแต่ ขงจื๊อ เพลโต อริสโตเติล ฯลฯ และยังหาอยู่แม้กระทั่งปัจจุบัน (ลิขิต ธีรเวคิน, 2563)

ด้วยเหตุปัญหาและความสำคัญเบื้องต้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา การบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา และนำผลการวิจัยไปพัฒนานักการเมืองใช้อำนาจรัฐเชิงคุณธรรมมากกว่าเชิงปริมาณ การใช้อำนาจบริหารแบบผู้มีคุณธรรมเป็นแบบอย่างของสังคมไทย ยึดกระจายอำนาจแนบคุณธรรมหลักคุณธรรมสร้างกลไกภาคประชาชนให้ขับเคลื่อนคุณธรรม และใช้คุณธรรมเลือกนักการเมืองมากกว่าเลือกเพราะเงิน เลือกเพราะอุปถัมภ์ได้รับผลประโยชน์ และองค์กรใหม่ใช้ปรับรัฐรูปแบบใหม่สู่ธรรมรัฐต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาหลักธรรมาธิปไตยสำหรับส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยสำหรับส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 25 รูป/คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ นักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ พระสงฆ์นักวิชาการ ประชาชนที่เป็นฐานเสียงของนักการเมือง นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมาซึ่งมีทั้งแบบสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการด้วยวิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างคำถาม ทำการสัมภาษณ์ตามแนวทางแบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เกี่ยวกับการบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา

1.1 ด้านจุดเด่นของการส่งเสริมภาวะผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำของนักการเมือง ผู้นำมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ และมีความมุ่งมั่นสูงที่จะพัฒนาเทศบาลให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ การบริหารจัดการมีความเป็นเอกภาพ สามารถตอบสนอง แก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้หลากหลายและรวดเร็ว มีความสามารถในการระดมความคิดและสามารถนำความคิดใหม่ ๆ มาพัฒนาท้องถิ่น

1.2 จุดด้อยของการส่งเสริมภาวะผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำของนักการเมืองบุคลากรบางส่วนจะต้องรับการพัฒนาให้เข้าใจในบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงาน การจัดการความรู้และเทคโนโลยีไม่เป็นระบบ การดำเนินงานโครงการ มีการบูรณาการร่วมกันน้อย การประชาสัมพันธ์ยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึง

1.3 โอกาสของการส่งเสริมภาวะผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำของนักการเมือง ได้รับการสนับสนุนและการได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนเป็นอย่างดีและมีความต่อเนื่อง หน่วยงานราชการอื่น ๆ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีและให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน บุคลากรและเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก การเมืองท้องถิ่นมีเสถียรภาพ

1.4 อุปสรรคของการส่งเสริมภาวะผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำของนักการเมือง สนับสนุนงบประมาณในโครงการขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพของเทศบาลที่จะดำเนินการได้ มีโอกาสได้รับการสนับสนุนน้อยมาก ความไม่เสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาท้องถิ่น ระเบียบกฎหมายและหนังสือสั่งการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ความไม่แน่นอนและไม่ชัดเจนในการจัดสรรเงินอุดหนุนของรัฐบาล นโยบายของรัฐบาลไม่ต่อเนื่อง

2. หลักธรรมาธิปไตยสำหรับส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา

2.1 อำนาจ-อิทธิพลของผู้นำ พบว่า มีความยุติธรรมมีความเห็นอกเห็นใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ความยุติธรรม คือ การปฏิบัติตนเป็นกลางไม่เอนเอียงในการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์หรือเป็นโทษต่อผู้หนึ่งผู้ใด ความยุติธรรมในที่นี้ก็คือความเที่ยงธรรมนั่นเอง ไม่เกี่ยวกับความยุติธรรมทางกฎหมายเพราะความยุติธรรมในแง่กฎหมายพลิกแพลงได้สำหรับความเห็นอกเห็นใจนั้นประกอบไปด้วยความเมตตา กรุณา ปราณี สงสารเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ในลักษณะนี้ไม่เสียประโยชน์กับส่วนรวม ผู้นำที่คอยเอาใจใส่ในเรื่องทุกข์เรื่องสุขของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือได้ปกครองมากจะเป็นเครื่องช่วยผูกมัดจิตใจกันและกันผลที่ได้คือจะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาหรือได้ปกครองทำงานให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ดี

2.2 พฤติกรรมของผู้นำ พบว่า มีความคิดสร้างสรรค์ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์มักมีคุณสมบัติดังนี้ คือ มีแรงจูงใจสูงอยากรู้อยากเห็น ละเอียดอ่อนต่อปัญหา มีความคิดคล่องแคล่วยืดหยุ่นเข้าใจในสิ่งที่เป็นามธรรม มีความสามารถในการตีความและเตรียมการต่าง ๆ มีอารมณ์ขันใช้ ถ้อยคำได้คล่องแคล่วนับถือตัวเอง ขยัน รู้จักตนเอง เป็นต้น การมีความคิดสร้างสรรค์เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งอีกประการหนึ่งสำหรับผู้นำ เพราะใช้การกระตุ้นเร้าใจให้ผู้ปฏิบัติงานอยากปฏิบัติงาน

2.3 คุณลักษณะของผู้นำ มีการตัดสินใจที่ดี การตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ในทางที่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง โดยมีข้อผิดพลาดน้อย นั้นหมายความว่าในการตัดสินใจแต่ละครั้ง จะต้องได้มีการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ก่อนมีเหตุผลที่ดีและทำลงไปด้วยความระมัดระวัง คำนึงถึงปัญหาที่เกิดจากความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นข้างหน้า และเมื่อตัดสินใจหนึ่งสิ่งใดหลังจากได้ศึกษาปัญหาอย่างดีแล้วจะต้องกระทำลงไปด้วยความเด็ดเดี่ยว

2.4 สถานการณ์ของผู้นำคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดีต้องประกอบไปด้วยการมีความคิดสร้างสรรค์สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชามีการตัดสินใจที่ดีรักความยุติธรรมมีความรู้และสติปัญญาตลอดทั้งวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นให้เกิดเกียรติแก่ผู้ร่วมงานมีความคิดริเริ่มและเข้าใจกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกว้างขวางมีการติดตามงานอย่างสม่ำเสมอเป็นผู้กล้ายอมรับผิดและเป็นบุคคลที่อำนวยความสะดวกที่ดีทำให้องค์การประสบความสำเร็จตามภารกิจให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

3. การบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยสำหรับส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา

3.1 ทาน (การช่วยเหลือสังคม) พบว่า ผู้นำทางการเมืองต้องให้การสนับสนุนอุปถัมภ์ดูแลประชาชนและองค์กรหน่วยงานทุกภาคส่วนโดยเฉพาะกลุ่มฐานเสียงช่วยเหลือ ผู้ประสบทุกข์เมื่อถูกภัยพิบัติ สละทรัพย์สินของของตนเพื่อสาธารณะประโยชน์ ควบคู่กับการ ให้ความรู้ทางการเมืองบูรณาการกับการศึกษาตามสาขาต่าง ๆ มีการสร้างแหล่งเรียนรู้ตามสถานที่สาธารณะ และให้อภัยแก่กลุ่มบุคคลที่มีความเห็นต่างทางการเมือง การโจมตีด้วยข้อมูลอันเป็นเท็จ

3.2 สีล (การเคารพกฎกติกาตามระเบียบสังคม) พบว่า ผู้นำทางการเมืองปฏิบัติตามการเคารพกฎกติกาตามระเบียบสังคม วิถีปฏิบัติอันดีงาม รักษากายวาจาใจให้เป็นปกติรักษาความสุจริตต่อหน้าที่ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ประพฤติตนตามธรรมเนียมคลองธรรมประกอบสัมมาชีพโดยสุจริต ละเว้นจากการทำผิดศีลอย่างเด็ดขาดโดยเฉพาะการใช้อำนาจทางการเมืองในทางทุจริต

3.3 ปริจาคะ (การแบ่งปันบริจา) พบว่า ผู้นำทางการเมืองต้องเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ให้สิ่งของแก่ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เกื้อกูลค้ำจุนผู้ที่ขัดสนขาดแคลน สงเคราะห์ญาติตามโอกาสอันสมควรการยอมเสียสละประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมทางการเมืองกระจายไปสู่สาธารณะ

3.4 อาชว (ความซื่อตรงสุจริต) พบว่า ผู้นำทางการเมืองมีการบริหารงานอย่างตรงไปตรงมา ตรวจสอบและสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบายที่ส่งผลต่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง กลุ่มคนใกล้ชิด พร้อมกับไม่มีอคติ มีความซื่อตรง ไม่ทุจริตต่อหน้าที่การทำงานเพื่อหาผลประโยชน์ มีภาพลักษณ์การแสดงออกที่น่าเชื่อถือได้มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นการให้บริการแก่สังคมด้วยความชอบธรรม

3.5 มทว (ความโอบอ้อมอารี) พบว่า ผู้นำทางการเมืองการวางตัวให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเองมีการคิดดีพูดดีทำดี ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่ประชาชนหรือนักการเมือง รู้จักการอ่อนน้อมถ่อมตน เข้าหาประชาชนด้วยจิตเมตตาสม่ำเสมอ รู้จักทำจิตใจให้เป็นกลางไม่เอนเอียงตามกระแส มีความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีความปรารถนาให้ประชาชนที่สนับสนุนให้พ้นจากทุกข์ประสบแต่ความสุข

3.6 ตป (ความเพียรพยายาม) พบว่า ผู้นำทางการเมืองมีความมุ่งมั่นพยายามขับเคลื่อนนโยบายที่เคยแถลงไว้ก่อนเลือกตั้งให้ประสบความสำเร็จ ชุมความทะยานอยากได้ในสิ่งที่เกินความจำเป็น สวดมนต์เพื่อให้จิตใจสงบตามศาสนาของตน สร้างจิตสำนึกความละอายและเกรงกลัวให้มีขึ้นในตัว การรู้จักอดทนอดกลั้นต่ออารมณ์ที่มากระทบเมื่อเกิดความขัดแย้งทางการเมืองรักษาจิตไม่ให้ความโลภโกรธหลงครอบงำ

3.7 อภิ (การให้อภัย) พบว่า ผู้นำทางการเมืองแสดงออกต่อสาธารณชนมีจิตใจที่ดีไม่มุ่งร้ายต่อผู้อื่นด้วยกายวาจาและใจการรู้เท่าทันอารมณ์ปัจจุบันของตนเอง ไม่มุ่งร้ายผู้อื่น สามารถทำจิตใจให้เป็นปกติได้ มีการแผ่เมตตาจิตไปให้ผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ การรู้จักให้อภัยและทำความเข้าใจผู้อื่น

3.8 อวิหีสา (การไม่เอาเปรียบ) พบว่า ผู้นำทางการเมืองให้โอกาสแก่ผู้มีความรู้ความสามารถทำกิจกรรมทางการเมือง และเมื่อได้รับโอกาสดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่เอาเปรียบผู้ที่เสียโอกาสและด้อยกว่าการไม่สร้างหนี้ให้แก่ตนและครอบครัวการไม่เลือกปฏิบัติกับเพื่อนร่วมอาชีพการไม่ใช้อำนาจจนเกินขอบเขตการวางตัวเป็นกลางให้เป็นธรรมกับทุกฝ่าย

3.9 ขนติ (ความอดทน) พบว่า ผู้นำทางการเมืองความอดทนต่อการโจมตีของกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้ามด้วยความอดทน ไม่แสดงอาการหวั่นไหวต่อคำนิทาและสรรเสริญ การไม่ละทิ้งภาระหน้าที่โดยมิชอบมีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานการวางตัวเป็นกลางมีความซื่อสัตย์และให้เป็นธรรมกับทุกฝ่าย

3.10 อวิโรธ (ความเที่ยงธรรม) พบว่า ผู้นำทางการเมืองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างทางการเมืองดำรงตนอยู่ในความมีคุณธรรม ปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลายการยึดเอาผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้งการไม่เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีเสื่อมเสียมีการดำเนินชีวิตไปตามกรอบของกฎหมายและศาสนา ความเป็นบุคคลที่ตั้งมั่นในความยุติธรรม

อภิปรายผล

1. สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา ด้านจุดเด่นของการส่งเสริมภาวะผู้นำ ผู้นำมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ และมีความมุ่งมั่นสูงที่จะพัฒนาองค์ให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ จุดด้อยของการส่งเสริมภาวะผู้นำ บุคลากรบางส่วนจะต้องรับการพัฒนาให้เข้าใจในบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงาน การจัดการความรู้และเทคโนโลยีไม่เป็นระบบ การดำเนินงานโครงการ มีการบูรณาการร่วมกันน้อย โอกาสของการส่งเสริมภาวะผู้นำ ได้รับการสนับสนุนและการได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนเป็นอย่างดีและมีความต่อเนื่อง อุปสรรคของการส่งเสริมภาวะผู้นำ การสนับสนุนงบประมาณในโครงการขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพของเทศบาลที่จะดำเนินการได้ มีโอกาสได้รับการสนับสนุนน้อย ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

2. หลักธรรมาธิปไตยสำหรับส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา

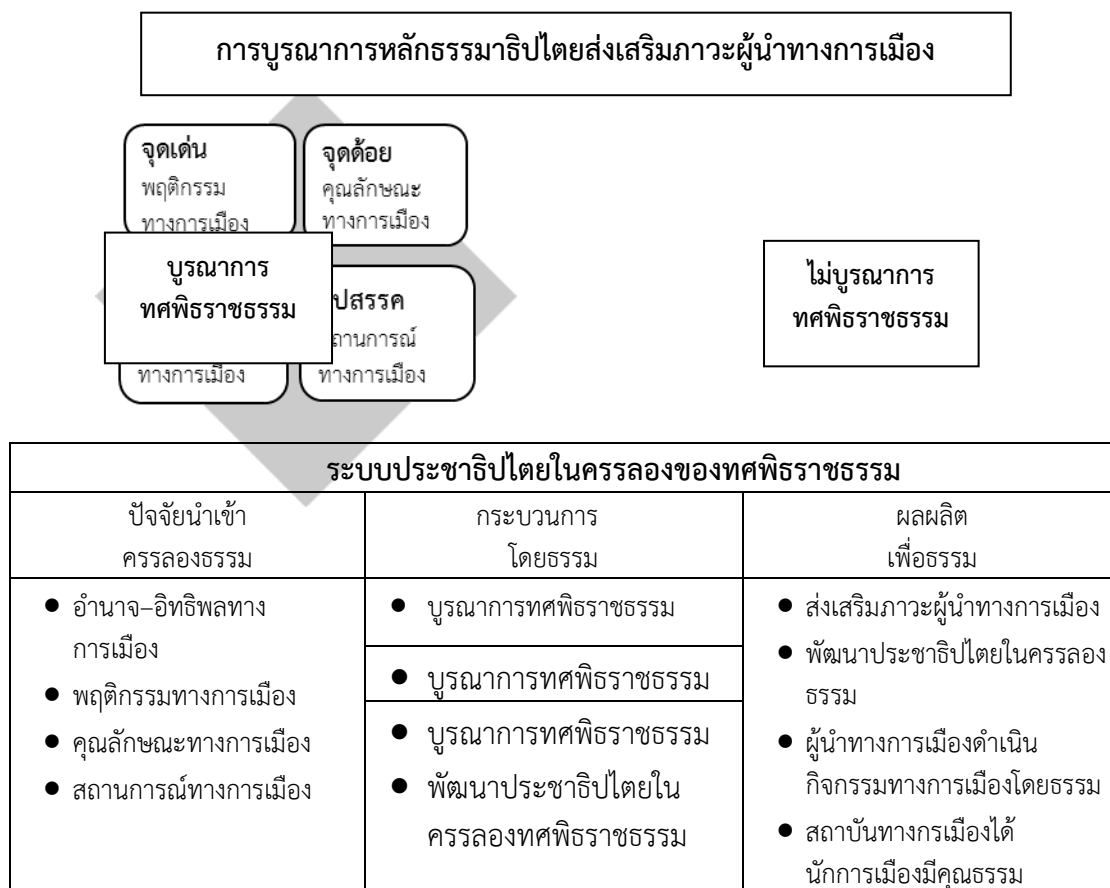
ด้านอำนาจ-อิทธิพลของผู้นำ การเป็นผู้นำคือคนที่สามารถทำให้คนอื่นไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางได้ หน้าที่ผู้นำต้องมีความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลได้ ด้านพฤติกรรมของผู้นำ การเป็นผู้นำที่ดีต้องมีความพยายามความเพียร และการมีระเบียบวินัยต่อตนเอง มุ่งเน้นหนักในเรื่องความเป็นผู้นำการเรียนรู้ ปลุกฝังให้ขยันหมั่นเพียร ด้านคุณลักษณะของผู้นำ ภาวะผู้นำมีความสามารถในการโน้มน้าวหรือจูงใจให้ผู้อื่นยอมรับและยินดีปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ด้านสถานการณ์ของผู้นำ ภาวะผู้นำและขีดความสามารถที่ทุกคนพึงมี เป็นพื้นฐานจำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความ สอดคล้องกับ ชูตินันท์ แดงสกล (2556) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คือการสร้างจุดยืนและอุดมการณ์แน่วแน่ของตนเอง การสื่อสารให้ผู้อื่นได้ครบถ้วน การเรียนรู้ตนเอง โดยการฝึกฝนความอดทน อดกลั้น และพัฒนามนุษยสัมพันธ์ การศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ และความรู้ เกี่ยวข้องกับงานให้มากที่สุด การเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและตัดสินใจการพัฒนาความคิดให้เป็นระบบระเบียบจนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ในทันที การสร้างแนวความคิดที่แตกต่าง แต่เป็นความจริง และสามารถใช้ได้จริง และการให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

3. การบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยสำหรับส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา ทาน (การช่วยเหลือสังคม) ผู้นำทางการเมืองให้การสนับสนุนอุปถัมภ์ดูแลประชาชนและองค์กรหน่วยงานทุกภาคส่วน สีส (การเคารพกฎกติกาตามระเบียบสังคม) ผู้นำทางการเมืองปฏิบัติตามการเคารพกฎกติกาตามระเบียบสังคม วิถีปฏิบัติอันดีงาม รักษากายวาจาใจให้เป็นปกติรักษาความสุจริตต่อหน้าที่ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ปริจจาค (การแบ่งปันบริจจาค) ผู้นำทางการเมืองเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมให้สิ่งของแก่ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน อาชว (ความซื่อตรงสุจริต) ผู้นำทางการเมืองมีการบริหารงานอย่างตรงไปตรงมา มีความซื่อตรง ไม่ทุจริตต่อหน้าที่การงาน มททว (ความโอบอ้อมอารี) ผู้นำทางการเมืองการวางตัวให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเองมีการคิดดีพูดดีทำดี ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่ประชาชนหรือนักการเมือง ตป (ความเพียรพยายาม) ผู้นำทางการเมืองมีความมุ่งมั่นพยายามขับเคลื่อนนโยบายที่เคยแถลงไว้ก่อนเลือกตั้งให้ประสบความสำเร็จ อุกโกธ (การให้อภัย) ผู้นำทางการเมืองแสดงออกต่อสาธารณชนมีจิตใจที่ดีไม่มุ่งร้ายต่อผู้อื่นด้วยกายวาจาและใจ อวิหีสา (การไม่เอารัดเอาเปรียบ) ผู้นำทางการเมืองให้โอกาสแก่ผู้มีความรู้ความสามารถทำกิจกรรมทางการเมือง ขนติ (ความอดทน) ผู้นำทางการเมืองความอดทนต่อการโจมตีของกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้ามด้วยความอดทน อวิโรธน (ความเที่ยงธรรม) ผู้นำทางการเมืองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างทางการเมือง ดำรงตนอยู่ในความมีคุณธรรม สอดคล้องกับ นนทพรรณ์ ธนบุญเกียรติ (2558) ได้ศึกษาการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ในการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ ในการบริหารภาครัฐแนวใหม่ พบว่า ด้านทาน ควรมีการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการกองทุนสวัสดิการทางสังคมให้แก่คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ด้านศีล ควรมีการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านปริจจาคะ ควรให้ผู้ให้บริการมี การเกื้อกูลค้ำจุนผู้ที่ขัดสนขาดแคลนด้านอาชวะ ควรให้ผู้ให้บริการมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและ ผู้อื่น ด้านมัทวะ ควรให้ผู้ให้บริการพลอยยินดีเสมอเมื่อผู้อื่นได้ดี ด้านตปะ ควรให้ผู้ให้บริการมีความ ปราศรณาให้ประชาชนพ้นทุกข์จากปัญหาต่างๆ ด้านอักโกธะ ควรให้ผู้ให้บริการเมื่อมีปัญหาสามารถ ชี้แจงเหตุผล ทำความเข้าใจให้กับทุกฝ่าย และหาทางแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี ด้านอวิหิงสา ควรให้ผู้ให้ บริการให้บริการด้วยความเป็นกลาง และชอบธรรมกับผู้รับบริการ และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาค ด้านขันติ ควรให้ผู้ให้บริการไม่ละทิ้งการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้านอวิโรธนะ ควรให้ผู้ให้บริการ ไม่เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีเสื่อมเสีย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการ

บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้การบริหารงานของเทศบาลนครพิษณุโลกให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมกับมุ่งหวังเพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการแก่ประชาชน

สรุปองค์ความรู้

รากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยให้มีคุณภาพ ต้องหาข้อบกพร่องของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยเสริมหลักสูตรเข้าสู่กระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ ใช้สิทธิเสรีภาพ แสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยใช้อำนาจควบคู่กับหลักสูตรตามกระบวนการประชาธิปไตยอย่างเสมอภาคอิสระและทั่วถึงในการให้ได้มาซึ่งตัวแทนหรือนักการเมืองไปปฏิบัติหน้าที่ทางการเมืองแทนประชาชน อีกทั้งประชาชนมีอำนาจควบคู่หลักสูตรตรวจสอบนักการเมืองในการคัดค้านหรือสนับสนุนเมื่อเข้าไปทำหน้าที่บริหารกิจการบ้านเมือง หากประชาชนเห็นว่า ไม่ได้บริหารกิจการบ้านเมืองในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เช่น มีพฤติกรรมการทุจริต แสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนจนร่ำรวยผิดปกติ เป็นต้น ประชาชนจะแสดงอำนาจคัดค้านกดดันตามวิถีประชาธิปไตย

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สถาบันทางการศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้สิทธิเสรีภาพทางการเมืองบนพื้นฐานของการประยุกต์ใช้ธรรมะแสดงออกทางการเมือง

1.2 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประชาธิปไตยควรนำข้อมูลเกี่ยวกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปส่งเสริมการเรียนรู้ประชาธิปไตย เพื่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยสู่สังคมประชาธิปไตย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการหมู่บ้านต้นแบบธรรมาธิปไตยส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมือง

2.2 ควรศึกษาการสร้างรูปแบบระบอบการปกครองแบบธรรมาธิปไตยรองรับการพัฒนาารูปแบบการเมืองการปกครองของไทย

เอกสารอ้างอิง

ตินันท์ แดงสกล. (2556). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะไข่ จังหวัดชุมพร*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา.

นนทพรณ์ ธนบุญเกียรติ. (2558). *การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกในการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ ในการบริหารภาครัฐแนวใหม่*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

นพ นรนาถ. (2562). “ธรรมาธิปไตยไม่มาจึงหาประชาธิปไตยไม่เจอ. ผู้จัดการรายวัน, (17 มีนาคม): 6.

สำนักวิชาการและน่านักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). *สาระสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านอื่นๆ : การเสริมสร้างมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารประเทศและประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

วิชัย ต้นศิริ. (2561). *การศึกษาเพื่อสร้างผู้นำสู่สังคมธรรมาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พ.เพรส จำกัด).

ลิขิต อีระเวทิน. *ความเป็นผู้นำทางการเมือง*. [ออนไลน์]. สืบค้น 11 มีนาคม 2563 จาก <https://mgronline.com/daily/detail/9500000029811>

Thaiaireorm. (2562). *สำนักข่าวอิศรา*. (23 พฤศจิกายน): 2.

